پرچم

ناشر اندیشه های دموکراتیک خلق افغانستان

شماره (چهار دهم) دوشنبه ۲۰ جوزا - ۱۳۴۷ هـ - ۱۰ جون ۱۹۶۸ ع

استیضاح وکیل فیضان الحق فیضان از حکومت

در مورد مسایل حاد اجتماعی وخواستهای مبرم خلق کارگر کشور

درجلسه استیضاح سه‌شنبه ۱۴ جوزای ولسی جرگه

موضوع استیضاح من پیوسته به استیضاح دکتور انا هیتا، وکیل بیرك کارمل ووکیل نورامحمد اعضای فرکسیون د موکراتیك خلق، از حکومت، عبارت است از مسایل حاد اجتماعی زیرین که خواست مبرم روز خلق کارگر کشور ما را تشکیل میدهد.

وطن محبوب ما افغانستان پنجاه سال قبل به استقلال سیاسی رسیده ولی ازآن تاریخ تاکنون جنبش آزادی - بخش ملی خلقهای افغانستان نتوانست به پیروزی نهایی برسد و به استقلال اقتصادی ورشد دموکراسی وترقی اجتماعی نایل آید.

طی پنجاه سال استقلال، جنبشهای رهایی بخش ما، به مقصد تامین آزادی های وسیع دموکراتیك، ترقی اجتماعی ورفاه، بنابر نقشه‌های خائنانه نیروهای ارتجاعی، استبدادی واستعمار امپر یالیستی باشکستها ی هولناك وفر بانیهای بسیار زیاد مردم زحمتکش کشور ما مواجه گردیده است. و همچنین تو ده های عظیم مردم افغانستان اعم از کارگران، دهقانان، پیشه‌وران وسایرزحمتکشان شهر وده از نظر اقتصادی وسیاسی وفر هنگی، تحت ظلم و ستمگری و استثمار طبقات حا کمهٔ کشور در شرایط اختناق آوری به اصطلاح «حیات» بسر میبرند.

سطح عواید و مصار ف زند گی توده های مردم ما پائینتر ین سویهٔ حیات در جهان است. ازاضافی مردم از شرایط دشوار زندگی روز بروز غیرقابل تحمل میشود، طوریکه نهضت های صنفی وملی جاری کشور مظهر کویای آن است.

به عقیدهٔ ما تطبیق امور اجتماعی ذیل یکی از اهم مسایل روز درزمینه بهبودِ حیات اجتماعی خلق کار گر وطن ما بشمار میرود.

- باید هرچه زودتر باساس اصل حق کار برای تمام افراد مستعدبکار باتعیین حد اقل دستمزد که رفع احتیاجات ضروری، مادی و معنو ی آنهارا، کرده نتواند، کار تهیه گردد وعلیه عیولای وخشتنا ك بیکار ی مبارزه صورت گیرد.

- باید شرایط مساعد کاروموصونیت کارگران تا مین گردد.

- باید قانون ٤٤ ساعت کار در هفته برای صنوف مختلف کار گران وتقلیل‌باز هم بیشتر ساعات کار در شعبه هائیکه شرایط کار دشوار تر میباشد وکارگران را از لحاظ روحی وجسمی صدمه میزند، هرچه زودتر بهمع ورد تطبیق قرار گیرد.

- حق استراحت‌ورخصتیهای همه ساله، توام با دستمزد برای کارگران تا مین گردد.

- باید بیمه های صحی واجتماعی برای کارگران، چه‌در سنین پیر ی وچه در شرایط معیوب شدن ناشی از حوادث کار وبیماری، بوجود آید.

- باید کار اطفالیکه سن شان از پانزده سال کمتر باشد، منع قرار داده‌شود و برای کارگرانیکه سن‌آنها بین پانزده وهجده است، روزکارباید تاچهار ساعت پائین آورده شود.

- باید حق تشکیل اتحادیه های صنفی وکار گری، حق اجتماعات و اعتصابات مسالمت آمیز واعتقادقرار داد های دستجمعی‌زحمتکشان کشور برسمیت‌شناخته‌شود ونحت‌مصونیت اجتماعی وسیاسی قرار گیرد.

- باید محاکم بیطرف برای حل اختلافات میان کارگران وکارفرمایان بر مبنای تطبیق دوست قانون کار تشکیل گردد.

- وضع وتطبیق جدی قوا نین دموکراتیك و مترقی بر مبنای اصلاحات دموکراتیك ارضی وحل بنیادی مسأله زمین که‌تمام نظا مات پوسیده و فرتوت مو سسات فرون وسطائی را ملغی قرار دهد، استثمار وستم وفقر دهقانان زحمتکش را از ریشه بخو سازد، ضرورت ز مان ماست.

- برای نجات‌فوری‌دهقانان کوچك و متو سط اجاره داران و دهقانان از گرو داری، قرضداری توام با سود های فاحش، بیکاری و دیگر عوارض وتکالیف فرون‌وسطائی وسودخواران شهرروده قوانین دموکراتیك وضع و حدا مورد تطبیق قرار گیرد وآزادی و مصونیت دهقانان تا مین گردد.

- باید هرچه زو دترمسأله‌کوچیها وحیات قبیلوی در کشور به طرز دمو کراتیك واسکان ومرقبیت کامل زراعتی‌وصنعتی‌وبهبود حیات [illegible] وفر هنگی آنها حل گردد.

- باید بلافاصله در زمینه ساختمان منازل صحی وارزان‌قیمت در شهرها ودهات کشور طرح وموردِ تطبیق قرار داده شود.

- باید کرایه طالبانهٔ منازل، دکانها انبارها برای کرایه نشینان متناسب به عواید آنها پائین آورده شود.

- باید در دستگاه اداری دو لت طبق مصالح عالیهٔ خلقهای کشور اصلاحات اساسی بوجود آید. وعلیه تمام فساد اداری، خود سریها وبی قانونی‌ها وبی‌انضباطی‌ها، ارتشاء و شیوه های کاغذ بر ائی واستبداد، مبارزه‌بیکر صورت گیرد.

- زندگی شرافتمندانهٔ معلمین، مامورین، اجیران و مستخدمین دولت وموسسات تا مین گردد.

- باید طبق قانون، همهٔ آنانیکه به حقوق وآزادی های فردی‌واجتماعی

(ص ۳)

دکتور اناهیتا

روز بین المللی اطفال

سرنوشت رقتبار کودکان کشور ما

روز اول جون روز بین المللی اطفال است که درسال ۱۹٤۹ توسط فدراسیون دمو کراتیك‌جهانی زنان بنیان گذاری شده‌است ودر دنیای دمو کراتیك همه ساله‌تجلیل میشود، بر گزاری این روز امسا ل نیز با تشکیل جشنها، متینگ‌ها و نطا ق‌هرانسی در با رهٔ کودکان توأم بود.

اما در نشو و ما روز طفل چه‌مفهومی دارد؟ اطفال ما ازتیره‌روزترین کودکان جهان‌اند وافغانستان ازجمله کشور هائیست که از لحاظ کثر ت مرگ ومیر اطفال، بدرجهٔ اول قرار میگیرند. کمتر کشوری را میتوا ن سراغ کرد که باین پیما نه کودکانی علیل ومریض داشته باشند. کودکان معصوم ما دراکثر خا نواده‌های دهاتی مانند سایر اعضای خانواده در کنار حیوانات بسر میبرند و چون آمادگی بیشتری برا ی گرفتن مکرو بها وامراض مختلف دارند، اکثریت‌آنان میمیرند. وتعدادی هم ناقص، معیوب ومریض بارمیایند، درین خانواده ها اصلا داکتر ودوا یی را نمیشناسند. اغلب فامیلهای شهری نیز بعلت فقر مزمن و کشنده و گرانی دوا ودرمان، کودکان خود را بدست سر نو شت میسپا رند. قیصدی بیشتر اطفا ل ازامراض گوناگون و به خصوص توبر کلوز سخت رنج میبرند. هیچ خانواده‌ئی‌را نمیتوان یافت که‌داغهای فر وان غم از مرگ اطفال معصوم خود، بردل نداشته باشند.

حدمتوسط سن در افغا نستان یکی از پائینترین ار قام را میر سا ند، یعنی سی سال! وعلت عمدهٔ نا ز ل بودن آن، کثرت مر گ و میر اطفال وخاصتا کمتر از سن یکسا لگی میباشد. مرگ ومیر اطفال در تمام کشور فوق‌العاده‌زیاد بوده وبخصوص درپزدهات به رقم و حشتناك نود در صد میرسد، در حا لیکه درکشور همسایه شمالی مامیران مرگ و میر بین کودکان بهمیهٔ درهزار تقنیل یافته است. رقم نود فیصد مرگ و میر نشان میدهد که کودکان ما چه وضع اسفباری دارند.

فقر عمومی مانع رشد جسمانی کودکان ما میگردد، در حا لیکه برای کودکی که باید درشرایط عادی از نظر جسمی رشد نماید، واز حد اقل سنین متوسط عمر یك انسان بر خوردار گردد، لازم است که غذا و پو شاك کافی، مسکن صحی ودوا و دو کتور در اختیار داشته باشد. اما فقر کشنده وهلاك کننده موجب گردد بدر که‌اکثریت مطلق کودکان از حد اقل زندگی محروم باشند. هر ا ز ا ن‌طفل حتی در شهر ها، بخصوص اطفا ل عموطبقات هزاره و بحشمتری ها، درشرایط بسیار بد، در تلبه ها وکارز های نمناك زندگی میکنند. زندگی اطفال کوچی ماحیرت‌انگیز است ونمیتوان نام آنرا زندگی گذاشت.

سر نوشتی دردناك وابسدو غمبار کودکان ما رادر کام خود کشیده‌است. شرایط فوق‌العاده نامساعد اقتصادی واجتماعی موجب انواع بد بختی ها برای اطفال ما میگردد، عقده های روحی فراوانی باعث تباهی زند گی ایشان میشود، آنان در هر لحظه و در هر جاز محیط فامیل کر فته تاکوچه و بازار وحتی مکتب مو رد آماج کین، تحقیر، تنبیه و تو هین دایمی قرار می‌گیرند.

در کشور ما کو دکان اصلا در بسیا از موارد بحیث مو جودات صا حب حقوق بشمار نمی‌آیند و یادررزمینه‌های

(ص۲)

پرووکاسیون (تفتین) دشمن خطرناك نهضت است!

پرووکا سیون (تفتین) تحر یك وبرانگیختن ار تجاع با جنبان عملی است که او میتواند بهانه ای برای اقدام علیه جنبشها ی آزاد بخواهی بدست آورد که ما دربنجا کوشش مینمائیم بعضی از مواردآنرا بصورت مختصر توضیح نمائیم:

دریك جریان متر قی ممکن است جاسو سهای دستگاه حاکمه رخنه نمایند. اینچنین اشخاص نسبت به پلیس های رسمی و هر عنصر دیگری بمراتب خطر ناکتر وبدتراند وچون رو شهای تحریك آمیزی را درپیش میگیرند، دراصطلاح سیاسی میتوان‌آنهارا پرووکاتورو یافته‌انگیز نامید. پرووکاتور ها یکی از بدترین بازیگران سیاسی واجتماعی اند. مثلا تظاهراتی که درآنها نظم وانضباط کامل حکمفرما باشد، اینان‌میکوشند وضع را طوری مختل سازند تا آنرا بزیان تظاهر کنندگان وآزادی‌وبسود طبقه حاکمه پایان دهند. معمولا برای انجام‌چنین امری عده‌ئی‌ازپرووکاتورها در صفوف تظاهر کنند گان داخل میگردند و ظاهرا شعار های حب میدهند وداد ازانقلاب میزنند، که موقتا مورد علاقهٔ مردم قرارمیگیرد، درحالیکه در واقعیت امر منظورشان اینستکه باایجادبی نظمی‌واغتشاش، جمعیت ازهدف اصلی و غایه اش منحرف گردد.

این اجیران اربا بان زور وزر کوشش مینمایندکه باایجادبی نظمی‌ها وخونریزی های بیجا، از تظاهرات واجتماعات‌وهرگونه مظاهردموکراسی و فعالیتهای سیا سی و سازمانی جلوگیری شود.

اینها مأموران خطرناك دستگاه ارتجاع وجاسوسی اند که با لباس توده ها و حرفهای چپروانه و تند، در زیر ماسك شعارهای آزاد بخواهی برضد توده ها وبسود ارتجاع عمل مینمایند.

نوع دیگر پرووکاسیون، ایجاد دسته ها نیست بنام تندروبست وانار شیست وبادسته های دروغین چپ تماکه ازطرف هاذیان ومتولیان طبقه حاکمه تشکیل میشود. واینها دست به تبلیغات و اعمال خطرناك وتندی میزنندتاطبقه‌حاکمه راعصبانی ساخته ووادار شان نمایند که علیه آزادی به یکسلسله اعما ل خطرناك دست زنند.

چنین تا کتیکی معمولا از طرف استعمار گران و دلالان سیاست استعماری نیز مورداجرافرار میگیرد؛ یکی دیگر از انواع پرووکاسیون تحریف و تفسیر معکوس از تئوری مترقی است. پرووکاتورها ازیکطرف تئوری علمی جدید ومترقی را تغییر شکل داده‌وبآن لطمه‌میزنند وازطرف دیگر چون علاقمندان وپیروان این تئوری را میشناسند بنابران علیه ایشان اقدام مینمایند.

پرووکاتور ها در ظاهر چپ تر از چپ ما استند وشعار های شان فوق‌العاده تند وپیپاك است، ولی عملا نوکر و جاسوس ارتجاع اند. بنابرین در موارد جیاس وجدی همیشه باید از نفوذ چنین اشخاص جلوگیری کرد وتاکتیك وقت متوجه اعمال ورفتار آنان بود.

همچنان هرچه مبارزه شدید تر میشود باید روش ومتود کار را ظریفتر ودقیقتر وهوشیاری‌را بیشتر ساخت، زیرا بهراندازه که مبارزه قاطع تر شده وبه پیروزی نزدیکتر شود، تهمان اندازه پرووکاتور ها خطرناکتر و غیر قابل شناخت تر خواهند شد.

مرتجعین و کار فرمایان پیوسته درتلاش اند که از طریق عمال‌خویش درنهضت های کارگری نفوذ کرده واز بنطریق مانع پیشرفت جنبش کارگری گردند، وسایلی‌که بکاربرده میشود رعاب، اخراج، تهدیدونهدید کارگران ونفتین وتفرقه افکنی‌درمیان ایشان است. اما بنگونه تلاشها درمقابل نهضت سیل‌آسای کارگری چون نمیتواند تا ب مقاومت بیاورد، لذا دست به دامان پرووکاتور ها میزند وآنان را میگمارد تا باچهرهٔ حق بجانب و شعار های چپروانه وانقلابی تند بروزیان ، داخل صفوف مبارزین گردیده‌باقتنه انگیزی‌وایجاد عدم اعتماد، تهمت زنی ودروغ‌بستن فضای مبارزه را مسموم وزهر آگین ساخته، سنگر مبارزه ونهضت را از درون منفجر کنند و جنبشهای کارگری را دچار وقفه ساخته وباس را مستولی نمایند.

دپښتونستان دملی آزادی نهضت دځوان مشرو ینا

-۲-

دخان عبدالولی خان دهغی‌شفاهی‌وینا متن چه دآزادی او خپلواکی‌دشهیدانو دروحی په مناسبت یی دنور به ۳ دپښتونستان دولس‌دلویو مظاهری په وخت کښی کړی وه

او که ورور موکښی تو دورور ولی حصه را کوی که نه را کوی؟ به منت یی درته نه غواړو، به زاری یی درته نه غواړو، دبرنگی نه مو به زور اخیستی ده، ستا له به‌بی هم به زور اخلو (چك چکی).

تو یه دغه حساب کتاب بوری، صدرٌ صاحب مورږ نه دوهمه خبره داکوری‌چه مو هنجوداروِ، تا کسیلاته وکوری‌چه، دادری دزړی زمانی تاریخی ښارونه دی، دادری ښارونه چه‌مورږ ته یادوی داخبره ثابتیږی چه مغربی پاکستان چه دی، دایو یو یو یه‌مغه زمانه‌کی، وه زورور سړیه خپل بریښ کوه، تاریخ که‌دی‌لوستنه بدی‌بوری ونښتی - که دتاریخ قصو بوری ونښتی پاکستان به یکښی باباپلی (چك چکی)، دادی خه د ماشومانو جبری شروع کړیدی. که دتاریخ‌دی قصو بوری ونښلی، دپاکستان دپاره چه خلکودغه کړی هغه بی ددی دپاره کاوه چه به موهنجو داروکښی دادی اوبه ... کښی داخبره ده، تاکسیلا خودبدغه مذهب مرکز و، دا بدغه مذهب خودپټلی نه را روان شوبدی، به‌کوم خوب ویده یی؛ چا درته تقریر لیکلی دی؟ دابی هم‌درته ندی‌ویلی؟

خبره‌دغه چه‌موږدبدی دپرخوشحاله یوچه صدر صاحب ښ د یو یو یوپ دجوړیدونه لس‌کاله پس ددی خبری ضرورت محسوس که چه مورږ سره به دلیل خبری وکړی (!) ... سمه‌ده به دلیل دی راسره خبره وکړی، خو جاسره خبره وکړو. ممبران خو چه راخی، وزیران چه راخی، تیار لیکلی کاغذونه بی ورکړی وی، غوړیدنه‌تپ خبره اوریدو اوبه سنترکویی ورله‌پټی ترلی وی «صاحب ویره لویه ترقی شویده، ویرا‌ستحکام پاکستان‌کړیدی اوصدر ایوب خان زنده باد» تاسو یله خبره واوریده،مورږ خوانه‌ورید، که اخبار دی همدغه خبره، که‌پاینده خان دی‌هم دغه خبره ده اوکه‌وزیردی هم دغه خبره ده. خو خبره داده، دیونټ‌متعلق هغه‌ورغ قاضی‌فضل‌الله صاحب چه وزیر دی، هغه بیان ورکړیدی چه کوم سړی دمغربی پاکستان دیونټ مخالفت کوی هغه غدار دی.

ماسره بوکاغذ پروت دی، داچه کوم دغه ته اجمل صاحب اشاره‌وکړ به‌دغه وخت‌قاضی فضل‌الله‌دپیپلیکن باربی ممبرو اوبوازی ممبرنه و وزیر هم، نوبه هاغه وخت کی یو تجویز دمغربی پاکستان به اسمبلی‌کی‌پیش شوی‌و چه یونټ دی مات شی، اوس قاضی صاحب وایی «خوك چه وایی یو یونټ دی مات شی، هغه‌غدار دی. دانیوټن زه اوس تاسی‌نه کوم قاضی صاحب پخپله خه دی؛ (خلکو ناری کړی‌غدار) (چك‌چکی) قاضی دوزارت اسری اخیستی دی. بروټن وزارت بدی‌ی وچه یونټ دی ماتیږی اونن وزارت بدی دی‌چه‌یونټ دی‌قائم‌دی.دازموږ، زموږ(سیاسیونو) اخلاق دی، دا ددوی کردار دی او ددوی اصول دی چه دیو وزارت‌ذباره ن وایی «یونټ دی مات شی» مازیگر وایی «یونټ دی بحال وی»، بدی کسانو باندی صدر ایوب خان داملك آبادوی. بدی خوشامد کرو باندی به دوی ځانته بدی قوم کسی ملگری پیداکړی؛ هوهغه به خوشامند کر پیدا کړی، خوقوم خان سره بدی خلکو نه خبره کوی. هغه که دقوم ملگرتیا غواړی به کار دی چه قوم له راشی، مخامخ ودریږی، دلته راشی اودپښتون تسلی وکړی چه بهایی (وروره) به یونټ‌کی تاته څه تکلیف دی. دابدی گیږی چه لکه سنا سو دفوخیانو دهارمونو کښی دهغو خمکو چه تاسو به سند کی اخیستی دی زما دکرو له بوه روبی. کران خرخیږی او له بلی خوا تاسی وایی چه یونټ دی او یو حساب کتاب دی، که زه دانیوس کوم ماته وایی نه غدار یی. وزیر صاحبان اوممبران چغی وهی چه ملك‌کی ویری کارخانی جوړی شوی، مورږ نه دی وینایی‌بدی صوبه سرحدکی خرکارخانی جوړیدلی دی؟ بدی لس کاله کی دلته څه‌شوی دی؟

مورږنه دی خوك یو کالج وینبی مورږ بدی خبره نه یوهیږو چه زموږ دیو نیورسیتی خه حال دی. به نورو یو نیورسیتیو خوکروړه زیات خرخ کیږی او زموږ یونیورسیتی کال‌به‌کال دوه دری محکمی (ځانگی) بندوی دیښتنو یچی‌نه تعلیم‌خه کوی،هغوی خونش چپراسی توب به کوی ....

اوبه کراچی‌کی دیونټو یالش کول.

دکالجونو او یو نیورسیتی مودغه حال دی، که داورته وایوچه زمایچی پښتانه دی، به پښتو کی ورته سبق ورکړه وایی ته دملك دښمن یی، که زه وایم زموږ یونیورسیتی لویه کړه دوی وایی‌ته دملك دښمن یی. وزیر صاحبان راځی خوته وایی‌چه خلکو ته تکلیف دی، دملك ترقی شویده که نه؟ تاسو به ایماندارئ‌ع ووایئ‌ع چه دومره ترقی چه رشوت کړیده، تاسودابه خپل عمرکی اوریدلی وه؟ ترقی شویده‌خوبه رشوت‌کی‌شویده، بدی بازاروونوکی‌خه حال‌دی،دافتلونه اوډاکی وگوری‌ع هغوی پښتانه یوی اینبی دی‌چه بودیل به غوښو اخته وی. ما سناسو به خدمت‌کی داعرض کاوه چه تر قی شو یده ه خو د سر کا ر ی محکمو به دجیل‌خانی دلوډرانو دی به چکر کړی اوهر وزیر دی صدر ته آواز کړی چه به ملك‌کی امن‌اوامان دی؟ دوی چه به خان پوهیږی بیابه اوبه له ورخه ښیری وی. مورږ دحکومت غوښتنه دا خپل آواز رسول غواړو دا ورته وایو چه دا دسود اودزیان خبره ده. دادپښتنودحقوق خبره‌ده. مورږ سره زیاتی گیږی. زموږ حق چوړل کیږی اومورږ دوی سره حساب کتاب کول غواړو.

هغه ورخ زمایومیلمه‌و، موږدمردان به لار باندی ناو، دمردان به‌سپینس باندی کانبی براته وو، وبی وی چه داکانبی دلته خه کوی؟ ماوی داسنگ مرمردی. وی داخه کوی؟ ماوی‌داوړی گراچی ته. ماوی داکانبی گاډی ته خیژوی، بجلی هم د ملکنډو ورته روانه کړی، مزدورهم‌ورسره دسوانه روان کړی، نو گراچی ته لاړ شی مسنگ مزمر تری‌چوړکړی.نوماته یی ډیل چه هلکه مزدورهم‌دلته دی،کانبی هم دلته دی، بجلی هم دلته ده، داکار خانه ولی بدی پیښور کی نه ودروی؟ ماوی چوپ‌چه دپاکستان دښمن یی چه دا وایی.زه چه داخبره کوم، زه دښمن یم ددی ملك. چه سبا له بلوچ داخبره کوی چه زموږ گیس دی له سیوی نه راخلاص‌کړی دی اوبه ملتان کی دی کارخانه ورته لکولی ده، نو یه «سیوی» کی ولی داکار خانه نه لکوی؟ نوهغه د ملك دښمن دی ، غدار دی. که زه ورته داوایم چه نه ددی ځای نه بجلی روانه کړی دکراچی والاته بی بجلی نرخ ورکوی ماله چه یی به ملکنډ‌کی ورکوی. نوماله دکراچی وریجی به پیښور کی ولی دکراچی به نرخ نه راکوی، چه دانیوس کوم نو وایی ته غدار یی (چك چکی).

که زه ورته دا وایم چه صیب نن

(٤ مخ)

تظاهرات کارگران، دهقانان

وشاگردان لیسه جبل‌السراج در ولایت‌پروان

روز شنبه (۱۱ جوزا) شاگردان‌لیسه جبل‌السراج با عده ای از کارگران، دهقانان واهل کسبه درصحن لیسه اجتماع نمودند . هدف این اجتماع وتظاهرات چهار ساعته‌راکه پیروز مندانه پایان یافت، مبارزه دستجمعی وقا نونی علیه‌رشوه ستانی، کاغذ برائی دوایر، ارتجاع، استبداد وستم اربابان محلی‌ومبارزه علیه شیوه هـای‌نـادر ست اداره لیسه وپشتیبانی از مطالبات‌عمده خلق خاصه کار گران‌و دهقانان کم زمین وبی‌ز مین تشکیل‌میداد .

درین تظاهر واجتماع خواستهای‌مبرم شاگردان، دهقانان ، کار گران فابریکه نساجی‌وسمنت جبل‌السراج‌باوضاحت کامل‌انعکاس یافت.وحدت وبك بارچگی تظاهر کننده‌گـان خودنشانهٔ احساس درد های مشتر کی بود که عناصر آگاه خلق‌جبل‌السراج‌را بهم پیوند وجوشش خلل ناپذیر بخشید وعلی رغم تلاشهای ناکـام‌صاحبان امتیازات محلی و مرتجعین آن گوشهٔ کشور، بصورت متحدپرچم‌مبارزات قانونی خود رابرافراشتند.

مطالبات عمـده شاگـردان درین اجتماع مسا لمت آمیز عبارت بـود از تغییرشیوه های اداره اختناق آور قرون وسطایی مکتب وتقرر آمریکه بایجابات عصر وزمـان گم و بـیش آشنا باشد، بادرك ارزشهای قانون اساسی وخصوصیت دوران معا صر بمسایل بر خورد دموکراتیك‌بنماید.

زیرا اداره کننده‌گان موجود لیسه به کر دار مربیان کهـن در برابـر شاگردان روش خشونت آمیز دارند به تشکیل کنفرانسها درداخل لیسه اجازه نمیدهند. سانسور فکر وبیان روزبروز شدیدتـر میشود. جرأت و شهامت‌انتقادصحیح، سالم‌و منطقی‌را در شا گـر د ان میـکشند . حتی ا و لـیـا ی متعـلـمـین را بـه اداره بنوونخی خواسته‌تهدید میکنند که فرزندان خود را سر زنش‌نمایند تاچشم وگوش آنـان باز نشود وبه مسایل عمومی ملی علاقمند ی پیـدا نکنند .

تقاضای دیگر شاگردان این بودکه باید برای علوم طبیعی لابرا توار ها مهیا گردد ودروس عملی و نظـری باهم تالیف گردد همچنان شاگردان از ضیقی تعمیر لیسه شکایت‌داشته میگفتند: در حیاط لیسه محلی برای ورزش، تفریح وگشت وگـذار آنان وجود ندا رد .

نظر شاگردان درین مو رد اینبود که مناسبترین محل بـرای لیسه در حال حاضر ارگ جبل‌السراج بوده می تواند .

اما دهقانان، اهل حرفه وزحمتکشان دهات جبل‌السراج‌وسید خیل‌مطالبات دیگری دارند.

مردم جبل‌السراج فریاد میکشیدند که طبیعت صرف آب فراوان وهوای خوش‌به‌آنان ارزانی کرده‌است.این‌آب که از دره سالنگ فـرو میریـزد در جبل‌السراج به نفع مردم لگام ز ده شده است . وازآن بـرق وانـرژی تولید میگردد. شکـایت دهقـانـا ن جبل‌السراج این است‌که‌چرا در کنار آب مست وخرو شان سالنگ شب وروز به تشنه لیـی میگـذ رانـند، حاصلات وکشتهای آنـان از خشك آبی می‌سوزد. باید به ایشان بدون هرگونه واسطه وغیره حقآبه بد هند واز بـرق آن قـراء دور ونـزدیك جبل‌السراج وسیـد خیـل استفا ده نمایند .

همچنـان عـده‌ئی از کـار گران جبل‌السراج افزایش دستمزد، بهبود شرایط کار وتهیه وسایل حمل ونقل را تقاضا میکردند.آنان میگفتند:«مزد ما اندك است، دیگر نمی توانیم‌وضع توانفرسای موجودرا تحمل کنیم..» کارگران درین مـطالـبات خود از پشتیبانی کلیـه تظاهـر کنـنـدگان بر خوردار بودند .

حق‌به جانب بودن آفتابی خلق و شاگردان لیسه را ازینجا می توان درك نمود که‌حتی‌والی پروان‌تشبثات معاون لیسه را خلاف مصالح ومنافع مزدم وخلاف ارزشهای قانون‌اساسی ومقررات مو جود معارف تلقی کـرده وفورا دست اورا از کار گرفت .

تظاهر کنندگان در پایان اجتماع چهار ساعتهٔ خود از مطالبات‌قانونی کارگـران، دهقـا نان وشا گـردان کوهستان‌پشتیبانی کردند.وضرورت همبستگی کلیه خلقهای افغانستان‌را در مبارزه مشترك علیه متنفذین‌محلی ارتجاع، استبداد واستعمار تا یید نمودند وتظاهرات با مو فقیت کا مل ساعت دوازده‌ظهر مذکوریایان‌یافت.

اعتصاب کارگران فابریکه جنگلك

هنوز ادا مه دارد

به دنبال اعتصاب وتظاهرات‌قبلی، کارگران فابریکهٔ جنگلك در هفتهٔ گذشته نیز باعتصاب خود ا د امه دادند واعلام نمودند که تا سر حـد بر آورده شدن مـطالـبات صنفی و اقتصادی خود باعتصاب ادامه‌خواهند داد .

دراعتصابات وتظاهرا ت گذشته مقا مات وزارت معادن وصنایع بیك سلسله وعد ه ها وفر صت طلبی‌ها دست زدند ووعده دادند که حقوق ومطالبات کارگران را تا مین نمایند، ولی در عمل تاکنون کوچکترین‌کا می درین راه بر داشته نشد .

قراراطلاع، کارگران‌مبارز جنگلك بروز یازده جوزا در شهر کابل‌دست به تظاهر زدندوبه تعقیب آن‌باعتصاب پیهم داخل فابریکه پر داختند. گرچه مقامات مربوط برای اغفال ، براکنده کردن وخا موش ساختن کار گر ان به حیل گوناگونی متو سل شد ند ولی آنان تاکنون‌به خـاطـر تا مین خواست‌های‌قانونی، صنفی‌واقتصادی خود پیگیرانه‌به مبـارزه خـود ادامه مید هند .

پرچم: بنابر ماموریت تاریخی‌خود از مطالبات کارگران جنگـلك جـدا پشتیبانی مینماید .

آغاز مذاکرات هیأت نمایندگان

کارگران نساجی پلخمری بامقامات مسؤول شرکت نساجی

طوریکه در شمارهٔ سیزدهم پرچم‌اطلاع داده شد، کارگران نساجـی پلخمری بخاطر خواستهای قانونـی‌وصنفی خود باقدامات و مقاومتهایی علیه کار فرمایان پرداخته اند .

خبرپال ما بتعقیب اخبار گذشته‌اطلاع میدهد کـه کـار گران مبارز وهوشیار نساجی پلخمری علی رغم‌کوشش فتنه انگیزان موفق شدند، یك هـیـات نمایـنـد گـان‌را جـهـت‌مذاکرات نهایی باهیات‌مدیره شرکت نساجی بـکابل اعزام دارند. قـرارمعلوم نمایندگان کارگران در کابل روی خواست همرزمـان خو د جدا‌بافشاری میکنند و هرگـونه تطمیع، تهدید و تخویف را رد کـرده اند. نمایندگان این کارگران گفته اند‌که درصورت عدم اعتنای هیات مدیرهٔ‌شرکت نساجی بخواست های‌قانونی کارگران و ناکـامی مذاکرات ایشان‌با هیات مدیره، مسؤولیت عـواقب قضایای ناشی ازین ناکـامی بدوش‌کار فرمایان نساجی و هیات مدیره شرکت خواهد بود .

پرچم: بادرکیکه از چریان جنبش کارگران نساجی‌دارد، پشتیبانی‌جدی خود را از موقف قانونی ایشان اعلام نموده وعقیده دارد که مسؤول‌عواقب ناشی از ناکامی مذاکرات کار گران باهیات مدیرهٔ شرکت، خـود هیات مدیره که درموضع‌غیر قانونی‌مقاومت کرده است، خواهد بود .

(ازص اول)

استیضاح وکیل فیضان..

حلقهای کشور تجاوز نموده اند، و کیسه های مردم راخالی کرده اند، وجز پوست واستخوان برای آنـها باقی نمانده اند وثروت و ملکیتهای نا مشروع از دارایی دولت وخلق‌به دست آورده اند، به محاکمه کشانیده شوند و مجازات گردند و ملکیتهای غصب شده به «بیت المال» تحویـل داده شود .

ـ باید در راه تعدیل قوانین کهنه و ضد مقتضیات عصر وضد ارزشهای دمو کراتیك قانون‌اساسی وبه تدوین ووضع قوانین جدید دمو کراتیك به نفع خلق کشور جدا اقدا مات بعمل آید .

ـ تساوی حقوق‌سیاسی، اجتماعی اقتصادی وفر هنگـی مـردان وزنان کشور باید هرچه زودتـر تا مین گردد .

ـ باید علیـه ارتجـاع ، نشر و شیوع‌خرافات‌وفحشاء ،اعتیاد‌بتریاك، چرس وتکول و دیگر مفاسد‌اخلاقی مبارزهٔ جدی صورت گیرد.

بناغلی اعتمادی صدراعظم!

در خاتمه خاطر نشان میگـردد: علی رغم اینکه ما معتقد یم که حکومت شما بنابر ماهیت طبقاتی آن، قادربه اجرای این وظایف اجتماعی نیست، معهذا منظور ما از ارائه فهـر ست خواستها و مطالب ضروری اجتماعی ومبرم روز خلق کارگر کشور است تادیده شود که حکومت در برابراین

مسایل جدی چه موقف وتصمیمـی دارد، چه درك دارد وتا کنون درین باره حد اقل چه اقدا مانی نظـری و عملی در زمینه از طرف حکومت‌بعمل آمده است؟آیا حکومت ضرور ت حل این مسایل اجتماعی را تشخیص داده است ؟ در برابر عواقب ناشی از عدم حل این مسایـل اجتماعـی احساس مسؤولیت میکند یا نه ؟

انتظار توضیحات مشخص را در مسایل اجتماعی فوق داریم .

از (ص ۲)

صنایع دستی ...

ور شکستگی و سقوط قرار دا رند وچه مصنو عات عالی دستی ظر یف وزیبای کشور که قر بان دیو بیرحم استعمار نوین نمیگردد!

پس صنعتگران و پیشـه وران ارجمند کشور! اتحادیه های صنفی خود را تشکیل دهید! در مبارزه علیه استعمار نوین وار تجاع دا خلی و خارجی شرکت کنید !

راه نجات شما در پیروزی نهضت دمو کراتیك وملی وطن‌محبوب مـا افغانستان است.

روزگار تباه دهقانان ولایت نیمروز

بناغلی (ع.ق.ف) راجع به وضع دهقانان ولایت نیمروزبه‌مامینویسد:

«ولایت نیمروز که ۹۵٪ جمعیت آنرا دهقانان تهیدست تشکیل‌میدهد تحت استثمار ۵٪ ملاکان و اربابان بزرگ استثمار گر قراردارد. طبقه وسیع دهقا نان درین سر زمین اراده خود را در قبال نفوذ سـرمایه ملاکان وخوانین بکلی از دست داده اند . ایشان که‌از هر گونه آزادی محروم شده اند، حتی‌در امر از دواج‌دختران خود اختیاری ندارند . ازدوا جـها با جازه واشاره ملا کان وخوانیـن مربوط شده است. خان میتواند‌دختر هشت ساله دهقان‌خود را به پیرمرد هفتاد ساله یی نامزد نماید ،اگـر بالفرض دهقانی از تعمیل همچـو اوامر سرکشی کند، مستقیما مورد ضرب وشلاق قرار میگیرد واگر این سرکشی ادامه یابد، متمرد بوسیله ماموران مر بوط دولـت کـه‌باساس منا سبات کهنـه بـار بـاب روستا وابستگی‌دارند، بخدمت‌همچودهقانان میر سند، باشکنجه وتهدید هر چه را ارباب‌خواسته باشد بروی تحمیل میکنند . باین‌شکل زحمتکشان‌ولایت نیمروز که‌ازدسترنج ایشان عده‌بی‌از ستمگران عالی ترین زندگی رابرای خود فراهم کرده اند ،تحت اسارت مرگ آوری بسر میبرند .

درین اواخرکه قانون املاکی امـکان تملك اراضی لا مزروع دو لـت را بدهقا نان‌داد، گروه محروم دهقانان صدها قطعه در خواست وعـرایض جهت آباد کردن وتملك این اراضی به‌دولت سپردند. اما نتیجه این بود که مامورین فاسد باملاکین ستمگـر بشیوه همیشگی دست اتحاد داده حیله ها بکار بردند وقطعات قابـل زرع املاك‌دولت‌را بوسیله واترپمپها آبیاری وتملك کردند وبـا ستـمـار بیر حمانه تر دهقا نان پردا خننـد ستمگران ،ستمگرترشدند ودهقانان ستمدیده تر .

بی دفاع نیمروز را توسط پر چـم ناشر اندیشه های دموکراتیك خلق بوطنپرستان و حامیان خلق رسانیده ودولت را باین رویه ظالمانه‌مامورین محل وروش محکوم وفر سوده شان متوجه نموده وحمایت توده وسیـع مردم را جلب نمایند .»

پرچم وضع‌دهقانان ولایت نیمروز را بحیث یك تراژدی ننگین وشرم آور در تـاریخ معاصـر کشو ر دانسته وحمایت کامل خود را از دهقا نا ن نجیب این ولایت اعلام میدارد وبار دیگر جدا خواست خود را نسبـت اصلاحات عمیق و دموکراتیك ارضی وبنفع دهقا نان تایید میکند .

آرزو منندم‌فریادبی صدای‌دهقانان

از (ص ۲)

وضع کنونی جنبش آزادیبخش ملی

انقلابی کمك و رهنمائی می نما ید تانقش بر جسته طبقه کار گر را در حیات اجتماعی درك نما یند و اهمیت فوق العاده بزرگ سو سیا لیـز م علمی را احساس کنند. از همین‌جهت است که عناصر مترقی در کشورهای نو بـه آزادی رسیـده از سیا ست اتحاد با دمو کراتهای انقلابی پیروی می نما یند. دکترین نقش ر هبری کننده‌ئی که دمو کرا تهای انقلا بی در ترقی اجتماعی بعضی از کشورهای نو به آزادی رسیده بازی می نمایند. با مفکوره مترقـی راه رشد غـیر سر ما یه داری کاملا مطا بقت دا رد. طرح نظریه راه رشد غیرسرمایه‌داری برای کشور های عقب ما نده ئی که درآن ها بنابر رشد بسیار با ئین یا فقدا ن روابـط سر ما یـه داری (فورمول بدون طی مر حله سر ما یه‌داری ازهمین جا بوجود آمده است) عملا طبقه کار گر و جودندارد،صورت گرفته‌است. غیر از هر نوع برخورد دیگر باین مسالهٔ کشورهای‌عقب‌مانده را که‌دراکثر آن طبقه کار گر و جود ندارد واگر هست بسیار ضعیف‌است واحزاب طبقه کارگر در آنها موجود نیست، محکوم می نماید تا یـطور پاسیف و عقیم در انتظار ز ما نـی بنشینند که درآن طبقه کارگربوجود آید وباز بیك نیروی ر هبری کننده مبدل گردد و دکتا توری آن ممکن شود. طرح مساله باین شکل مساوی به اعتراف به نا گـزیری پیـرو زی سرمایه‌داری‌دراین‌کشورها میبا شد.

واضح‌است کـه اگـر راه رشد غیر سر ما یه داری در آن کشور ها رد میگردد، تشکل طبقه کار گر تنها از راه انکشاف و تحکیم منا سبات سر مایه داری مـمکن مـیبا شد .

کمك های کشور های‌سوسیالستی به این کشور ها امکان میدهد کـه خود را باکم ترین تلفات از سیستم اقتصادی سرمایه داری نجات دهند ویاکم از کم و بستگی خود را به‌آن کم نمایند. امداد یراکه کشور های سو سیالستی به کشور های کم رشد در تر بیه متخصصین ملی، سا ختن سیستم معارف عمومی، احیای‌فرهنگ ملی آنها می نما یند، امپریا لیستها را از اهرام مهم اعما ل نفوذ معنـو ی درحیات اجتما عـی این کشور ها وسیله بخش نظرات ار تجاعی وضد سو سیا لستی محروم می سا زد .

نمـونـه سیاست وایـد یو لـو ژی سو سیالستی نفوذ عظیمی را بطور روزافزون در انکشاف اجتماعی‌کشور های‌کم‌رشدعمال‌میکند. یکی از رهبران الجزایر در مصاحبه خود با جبر نگار روز نامه اونیتا اظهار داشت که‌ساحه کمك های کشور های سو سیالستی به‌الجزایر تنها محدود به کمك های اقتصادی نیست، بلکه شامل کمك‌های ایدیو لوژیکی و مبادله تجارب علمی ونظری و تمام امکا نا تیست کـه بالای رشد اجتماعی در این کشور ها وارد می نماید میباشد. البته هر گاه سیستم جهانی سو سیا لیزم وجود نمیداشت راه رشد غیر سر ما یـه داری بروی بسیاری از کشور های که از اسارت استعمار آزاد شده اند ، مسدود بود. بنا بر تشکیل‌وانکشاف سیستم جهانی سو سیا لیزم‌وضعیت از ریشه تغییر کـر ده است. ایـن کشور ها میتوا نند از راه استقرار منا سبات، استفاده از تجارب وکمك های سو سیا لیزم جهانی بدو نطی مرحله سر ما یه داری در راه هدف غنائی گام نهند.

ـ ٤ ـ

سو سیا لیزم جهانی نقش مهمی‌را در بوجود آوردن شرایط مساعدبرای ترقی اجتماعی در کشور های کم‌رشد ودرراه رشد غیر سر مایه داری آنها بازی می‌نماید.جلو مساعی‌امپریالیزم‌را درراه‌بعقب بر گردانیدن پیشرفت این کشور ها،که‌راه ترقی اجتماعی‌را درپیش گرفته‌اند، میگیرد و تلا شی آنرا در صدور ضد انقلاب یـا بـن کشور ها محدود می نما ید ویا آنرا بکلی فلج میکند. نیروی فشارسیاسی واقتصادی راکه امپر یالیزم بر این کشورها وارد می نماید کم و خنثی می‌سازد واز طرق مختلف به آنـها کمك می نماید.

کمك های کشور های‌سوسیالستی به این کشور ها امکان میدهد کـه خود را باکم ترین تلفات از سیستم اقتصادی سرمایه داری نجات دهند ویاکم از کم و بستگی خود را به‌آن کم نمایند. امداد یراکه کشور های سو سیالستی به کشور های کم رشد در تر بیه متخصصین ملی، سا ختن سیستم معارف عمومی، احیای‌فرهنگ ملی آنها می نما یند، امپریا لیستها را از اهرام مهم اعما ل نفوذ معنـو ی درحیات اجتما عـی این کشور ها وسیله بخش نظرات ار تجاعی وضد سو سیا لستی محروم می سا زد .

نمـونـه سیاست وایـد یو لـو ژی سو سیالستی نفوذ عظیمی را بطور روزافزون در انکشاف اجتماعی‌کشور های‌کم‌رشدعمال‌میکند. یکی از رهبران الجزایر در مصاحبه خود با جبر نگار روز نامه اونیتا اظهار داشت که‌ساحه کمك های کشور های سو سیالستی به‌الجزایر تنها محدود به کمك های اقتصادی نیست، بلکه شامل کمك‌های ایدیو لوژیکی و مبادله تجارب علمی ونظری و تمام امکا نا تیست کـه انقلاب الجـزا یـر ر ا در مسیر گام نهند.

بامو جودیت این عوامل در عده‌ئی از کشور هـا، در تحـت رهبـری دمو کراتهای انقلابی، امکـان دا رد اشکال بسیار متنوع انتقال بو جود

عناصر مترقی از تنـوع بیـشـتر اشکال انتقالی باین نتیجه میر سند که در بعضی از کشور های کم رشد، دمو کرا تهای‌انقلابی ازجهتی‌میتوانند بحث عامل عمده ترقی اجتماعی عمل کنند که سو سیا لیزم بیك سیستم جهانی مبدل شده‌است. عناصرمترقی این استنتاج را دلیل بر رشد وغنای مزید بر نسیب کنی نقش ر هبری کننده « طبقـه کار گـر در کـد از سرمایه داری به سو سیالزم‌میدانند.

از آنـر و روابـط بیـن جنبش آزادیبخش ملی ملتهای جوان ونیرو- های سو سیالزم جهانی در مر حله کنونی اهمیت خاص دارد. این‌موضوع محضـا برابلم منا سبات بین المللی کشور های نو بنیاد و یا به تعبیر سیاست مدا ران غرب «جهت گیری درسیاست خارجی» این کشور هـا نمیباشد. مساله اینست که نیروهای آزادی ملی به اتکاء به سوسیا لیزم جهانی واستفـاده از تـجارب آن و بابکار بر دن اید یو لـوژی علـمی آن، از او ضا ع معا صر جها نـی **به نفع پیشبرد مبارزه شان تاکدام اندازه استفاده کرده میتوانند.**

سر نوشت ودور نمای جنبش ـ های آزادیبخش معاصر و بسته به شیوه بر خورد باین مسا له است.

برای کشور های نـو بـه آزادی رسیده یی که راه ترقی اجتماعی را در پیش گرفته اند، تحکیم روزافزون نز د یکی و ا ر تـبا ط با ملتها ی سو سیا لستی ، حیثیت قانون رشد وتکامل را دارد.

اگر تا سیس روابط نـزدیـك و همکاری فعال باجهان سو سیا لستی شرایط **ضروری بین‌المللی** بـرا ی پیشرفت مو فقانه کشور های جوان بسوی سو سیالزم، در تحت رهبری دمو کراتهای انقلابـی باشـد، پس پیوستگی نزدیك تمام نیرو های که در این کشور ها در راه سو سیالزم مبارزه می کنند و سهم گرفتن فعال آنها در اصلاحات اجتماعی و بسط تد ریجی د مو کر ا سی ا جتما عـی وسیاسی **شرط حیاتی داخلی** چنین انکشاف را تشکیل میدهد.

(باقیدارد)

پرچم: در حالیکه بی‌بند و باری دستگاه اداری ونمایندگا ن معارف رادرین گوشهٔ کشور جـدا محکـوم میکند تظاهر کنند گان را در مو رد مطالبات قانونی شان حمایت‌مینماید وهمبستگی ویك پارچگی آنانرادرامر مبارزه به خاطر تامین‌حقوق تلف‌شدهٔ ایشان به کر می می ستاید و در راه تحقق هدفهای قانونی آنان مبارزات خود را دنبال میکند .

تخلیص وترجمه: میراکبر خیبر

وضع کنونی جنبش آزادیبخش ملی

-۳-

طوریکه گفته شد هسته و محور مرحله جدید جنبش آزادی بخش ملی را مبارزه در راه ترقی اجتماعی تشکیل میدهد. اما در همه کشورهای نو با ستقلال رسیده، در کشورهای که سرمایه داری محلی بیک نیرو ی چدی مبدل نشده است وروابط سرما یه داری در حیات مردم آن ریشه عمیق پیدا نکرده است آن ترقی اجتماعی که در این کشورها تطبیق شود کدام است؟ آن عبارت است از **رشد غیر سرمایه داری.** نیز رشد غیر سرما یه داری برای کشورهای مستعمره و نیمه مستعمره سابق بعد از ایجاد نخستین کشور سوسیالیستی بحیث چواب دربرابر مسایلی ناشی از بیداری خلقها ی شرق، درتحت تاثیر اوضاع جدیدیکه در ۱۹۱۷ عرض و جود کرده بو د، در ار تباط با مبا رزات ضداستعماری وضد امپر یا لیستی آنها بو جودآمد. باین طرح دور نمای کدار به جامعه نوین مترقی و آزاد از استثمار، با دون طی مر حله سر ما یه داری بر و ی خلقهای شرق گشوده شد. و میا ن تهی بودن این ادعا بانبات رسید که جریان جنبش رهائی بخش با یـد باحصول استقلال سیاسی با یـا ن یابد، و کشور های که یوغ اسارت استعمار را بدور انداخته اند، و لی مواد کافی و دیگر ضرایط لا ز م رشد سو سیالیستی راندارنـد که معمو لا سرمایه داری آنرا بوجود می‌آورد ـ باید بطور نا گزیر در چنگال سرمایه داری بیفتند. تجر به کشور های آسیای مرکزی و منگو لیا صحت این ادعا را بطور مکمل بانبات رسانید.

درشرایط امروزی، معلو ما ت جدید، به غنای نیروی و براتیک راه رشد غیر سرما یه داری افزوده است. اولا امکان تعقیب راه رشد غیر سر مایه داری برای اکثر یت قاطع کشور های نو بـه استقلا ل رسیده بحیث امر واقعی مبدل گردیده است. حالانکه در سابق تعقیب راه رشد غیر سر ما یه داری شرا یـط مساعد خاص از قبیل نـز دیکی جغرافیائی و یا حتی همجواری بایك کشور مترقی را ایجاب میکرد. اما امروز بنابر مو جودیت سو سیالیزم جهانی، نه عقب ما ندگی اجتما عـی واقتصا دی، نه خود دیو بز ر گی یك کشور، و حتی نه دو ری ا ز کشور های مترقی، هیچکدام اهمیت قاطع ندارد. ثانیا، در کشور های نو به استقلال رسیدهٔ و کم رشد که راه ترقی اجتماعی را در پیش میگیرند اشکال جدیدتر و متنوع تر گد ا ر بمر حله بیشرفته تر تر قی اجتماعی بوجود آمده است. ضرورت تنو ع اشکال گدار ناشی از این است که در هر یکی از کشور های نوبه‌آزادی رسیده شرایط وامکا نـات بسیار متفاوت و جـود دارد. بعضی از این کشور ها از مناسبات نهایت درجه عقب مانده در راه آزادی اجتماعی کام برمیدارند. تسلط نیرو مند ا یـن مناسبات در کشور های مـذ کو ر ایجاب میکند تا بالضرر یك سلسله مراحل انتقالی را در طریق رسیدن بهدف غائی بپیما یند. در سال ۱۹۶۰ نظریه دولت دمو کراسی ملی به‌حیث مناسب ترین شکل انتقال بـر ای بسیاری از کشور های عقب ما نده بوجود آمد. در عین زمان، نیرو های مترقی به تکرار اعلان کرده اند که این یگانه شکل نیست، بلکه اشکال دیگری نیز امکان پـذیـر است. ثالثا، امکان دارد ائتلاف سیا سی‌ای که جریان گدار بـه راه رشد غیـر سر مایه داری، راه‌رشدسوسیالستی را راهنمائی می نما ید در عده ئی از کشور هاـ تحت بعضی شرایط ـ به سر کردگی نیر وهای دمو کراسی انقلابی شروع گردد.

روشن است کـه در بعضی ا ز مستعمرات و نیمه مستعمرات سابق آزادی از امپر یالیزم و گذار به رشد سو سیا لیستی تحت ر هبری‌مستقیم نیرو هائی‌صورت گرفت که سرکردگی آنرا احزاب مترقی بعهده دا شتند. دراین شك نیست که در صو ر ت موجودیت شرایط عینی و ذهنی،دیگر کشورها نیز دراین راه گام خواهند نهاد. ولی طوریکه تجربه زند گی نشان میدهد، این یگانه راه نیست. در بسیاری از مستعمرات و نیمه مستعمرات سابق رشد سوسیالستی پیش از آنکه تقسیم‌طبقات‌خصوصیت مشخص پیداکند ضرور وامکان پذیر میگردد. در تحت چنین شرا یط، وقتیکه بورژوازی محلی ضعیف‌است وخود را ، وا سطه تـلاش در راه کشاندن کشور بر ا ه رشد سرمایه داری بی اعتبـار مـی سازد و را ه سازش یا امپر یا لیـزم را در پیش میگیرد، و فنی که طبقه کار گرهنوز نیروی رهبری کننده رشد اجتما عی نکردیده است، فشر های متو سط نفوس ـ دهقا نان طبقا ت متو سط بااین در شهر ها و رو شنفکرا ن دمو کـرات ـ استقلال سیا سی را بدست می آورند و نقش فعال بازی می‌کنند. که دمو کرا تهای انقلا بی از منافع آنها نمایندگی مینما یند. دمو کرا تهای انقلابی که شد یدا تحت تاثیر پیروزیهای سیستم‌جهانی سو سیا لیزم استند، با تـوده ها پیوند نزدیك دارند و در جستجوی اشکال و شیوه های مشخص‌میباشند که کشور رادریك مسیرسوسیالستی سوق دهند.

پروگرام عمومـی دمو کـرا تیك دمو کرات های انقلابی که نیم قر ن پیش از امروز، صرف نظر ازخواست ها مو لفین آن، آنها را بطور عینـی در راه استقرار مناسبات سر ما یه‌داری سوق مـیداد امروز، درتحت شرایط جدید از چو کات سرمایه‌داری تجاوز میکند و یك قسمت عمده ومهم خواستهای پرو گرام احزاب مترقی را در کشور های نو به استقلال رسیده احتوا می نما ید. جای شك نیست که این پروگرام در مبارزه‌سخت‌باارتجاع تحقق می یذیرد. ارتجاع نـه تـنها ازطریق پروگرام خود ـ قرار دادن تشبثات خصوصی در برابر سکتور دولتی ـ یـا ین پروگـرام مخالفت می نما ید ، بلکه ا ز طـر یـق تلاش در راه از بین بردن محتو ی انقلابی ضد امپر یا لیستی‌اصلا حات اجتماعی واقتصادی نیز پاآن‌به مبارزه می بر دازد. از تجاع می خـوا هد حتی از بیرون رانـدن انحصا را ت خارجی به نفع تقو یه سر ما یه محلی، از اصلاحات ارضی وجنبش کوپر اتیف غرض توسعه و تحکیم «واضع‌دهاقین ثروتمند» از تو سعه سکتور دو لتی در راه به جو د آوردن یك‌بیروکراسی تجرید شده، از مردم استفاده‌نماید. عناصر مترقی بـه نقش انقـلابـی دمو کراتها در جنبش آزادیبخش‌ه ی، در مبا رز ه مستعمـرا ت و نیمـه مستعمرات سابق در راه‌ترقی‌اجتماعی اهمیت زیاد قایلند، خود زند گانی، منطق مبارزه انقلابی به دمو کراتهای

(ص ۳)

غر جستا نی

صنایع دستی وزندگی پیشه‌وران در کشور

بوت دوزان در سراشیب ورشکستگی

از آنجا ئیکه صنو ف پیشه و رواهل حرفه در جنبش دمو کرا تیك‌وملی در اتحاد با کار گران ودهقانان قرار دارند، پرچم بعد ازین را جع‌به‌وضع‌زندگی اقتصادی واجتماعی‌ودفاع‌از خواستهای ضروری ایشان طبق فقره چهارم امور اقتصادی مر ا ه‌دمو کراتیك خلق که میگوید:« حمایه‌صنایع دستی و کمك به اهل حر فه و پیشه وران‌بوسیله اعطای‌کریدتهای‌کم‌ربح طویل المـدت از راه ایـجادکوپراتیفها» مقالاتی نشر میکند.

در یـن شما ره راجـع بـو ضع‌وخواسـتهای صنف بـوت دو زان‌کشور که در ور شکست اند وآمادهٔ دفاع از خواستهای خویش‌میبا شند،میبر دازیم .

هر گاه به کار گاه های کو چك صنعتگران و پیشـه و ران کشور درشهر ها و دهات سری زده شود وضع فلاکت بارو کشنده این لشکر مردمان، زنان، پیران واطفال بیش از دوصد هزار نفری وجدان هر انسان شریف را تکان میدهد.

عواید صنعتگران و شا گر د ان پیشه ور حتی مصارف نان خشك‌یك خانواده چهار پنج نفری را تا میـن کرده نمیتواند، واقعیت اینست کـه وضع زندگی ایشان طاقت‌فرساست. چندین رشته صنایع‌دستی و حرفه‌های معمول کشور بدون طی جر یا ن طبیعی آن که جای خـود را بایـد متدرجا به تولیدات بز ر گ داخلی میداد، بنابر عدم توجه بحال طبقـهٔ زحمتکش پیشه ور و حمایت از آنها دربرابر رقابت خورد کننده امو ال خارجی و بخصوص آن اجنا سیکه از نظر کیفیت برتری ای بر تو لیدات صنایع دستی کشور ندا شته، ا مـا از لـحاظ قیـمت هـا محصـو لات پیشه وری را به رکود و سقوط مواجه ساخته‌است که‌چنین‌وضعی‌پیشه‌وران واهل حرفهٔ ما را ور شکست وخانه خراب میسازد. بطـور مثال ورود ی بی قید و بند وسیع البسه مستعمل وهزاران جوره بوت کهنه امر یکا یی وبعض کشور های دیگر، در سا لهای اخیر مصنو عات دستی مـر وجـه از قبیل برك، کرك، الچه،منسو جات نخی‌وابر یشمی و صنعت بوت‌دوزی وبوت دو زان کشور را در مو قعیت نامسا عدی قرار داده است. هم‌اکنون چندین صد نفر بوت دوز سابقه دار وماهر تنها در شهر کابل بنابرتنگ شدن عرصـهٔ فعالیت دست از کا ر کشیده اند و به‌فقر و بینوا نما نی محکوم‌شده‌اند. تعداد بیشتر کارگاههای بوت‌دوزی شهر، که بیشتر ازدوصد کارگاه میباشد، در آستا نهٔ سقو ط قرار دارند. اکثر این بوت دو ز ان باوصف اینکه از سالیان دراز بـه اینطرف در ین پیشه مهارت ز یادی کسب کرده‌اند اما از یکطرف ز مینه کار دیگری بـرای ایشان و جـو د ندارد واز جانب دیگر، بازار فروش برای مصنو عات آنـها روز تا روز محدودتر میگردد. به تنهائی درشهر کابل در حدودو هزار نفـر شغل بوت دوزی دارند ولی نیمه‌ئی از آنها بصورت قسمی و یا دایـمی بیـکار میباشند.

اگر از جمله بوت های تو ر یدی از خارج، قسمتی از آنرا بر و ن‌ازین بحث بیـدارایم که بوت های خـیلی پر تجمل و قیـمتی است و جـهت ارضای تفاخـرات قشر معـد و دی از ناز پرورده های اجتماع ازکشور‌های اروپای غربی وارد وبه قیمت‌های بیـند ی از هشتصد افغا نـی تابکهزارو بنجصدافغانی فی جو ر ه عرضه میگردد، سالانه بـه مقا دیر زیادی بوت از هند و پاکستان‌وبعضی ممالك دیگر وارد میشود . گـر چه در وا قعیت ا مر ، ا ین نو ع بوتها نه‌از نـظر قیمت و نـه جنسیت بابوتهای ساختهٔ دست بوت دو زان کشور، رقابت کرده نمیتواند، امـا بنام بوتهای خارجی مورد استقبا ل واستفادهٔ مردم قرار میگیرد. مشکل اساسی و عمدهٔ بوت دو زان ما د ر رقابت با بوتهای کهنه امر یکا یی است که به تعداد فرا وانی وا رد ودر تمام کـو شه و کنار مملکت بفروش میرسد. این نوع بوت هـا ظاهری فریبنده دارد، در حا لیکـه هریك ان قبلا عمرش رابه صا حبان اولی واصلی اش بخشیده است.لیکن قیمتهای آنها چون به تناسب‌کوچکی نسبت به بوتهای ساخت بوت‌دوزان ماهر کشور کمتر میباشد، مر د م ترجیح مید هند که دفع الوقت کرده بآن بسا زند.

اکنون یك جوره بوت‌کهنه امر یکایی دربازار متناسب به مد تیکه مو رد استفاده قرار گرفته است ویا درنظر گرفتن رو حیهٔ خر یدار از پنجا ه تا یکصدو پنجاه افغانـی فـی جـوره بفروش میرسد، در حالیکه بو تهای جدیـد و طنی بین صد تـا دو صد افغانی فی جوره، اکثر با مرا عا ت ذوق و سلیقـه فر ما یش دهنـده بدسترس مردم گذاشته میشو د ، هرگاه برای‌بوت‌دو زان‌وبیزاردوزان‌ما حمایه وتسهیلات لازم فراهم گردد، آنان قادر خواهند بود که نـه تنها از نظر تعداد نیاز مـردم ما را بـه پایوش در شرایط فعلی بر آو ر ده سازند، بلکه از نظر کیفیت ودوام‌نیز خواهند توانست با قسمت بیشتر انواع بو تهای تو ریدی ر قا بـت نمایند.

بوت دو زان ما علاوه بر مشکل عمده رقابت کشندهٔ بوت های کهنه امریکایی وبوت های جدید پاکستانی وهندی و کساد‌ی عـمومـی بـا زار (بالخاصه در مواقع سر ما که مردم بیشتر از موزه و کلوش ا ستفا ده مینما یـند) بمشکلات دیگـری نیز روبرو میباشند و آن مواد خام‌مورد ضرورت صنعت بوت دوزی ا ست که ۸۵ فیصد آن از قبیل چـرم رو یه، چرم تله، میخ، رنگ و غیره از خارج بخصوص هنـد و پـا کستان وارد میگردد. چـرم وارداتـی هنـدی و پا کستا نـی بنابر جنسیت پائیـن وقیمت بلند آن تاثیر نا گو اری را بر صنعت بوت د و زی کشور وارد می آورد. چرم داخلی که در فا بریکه چرمگری وبوت دوزی کابل و دستگاه کوچك چر مگری چهاریکار تـو لید میشود، هم از نظر جنسیت و هـم قیمت نسبت به‌چرم‌هندی وپاکستانی مساعدتر است اما مقدار آن قـلیل بوده و بد ستر س بوت دو زان فرار نمیگیرد. در فابریکه بوت دو ز ی وچرمگری که سر ما یه خارجی نفوذ دارد، هزا ران جلد بو ست اعلی‌قبل از آنکه به چرم تبدیل گردد،بصورت نیمه عمل شده بشکل پیکل صا د ر میشود وازین‌طریق مقدارقابل‌ملاحظهٔ اسعار به جیب یکی دو نفر تـا جر وسهمدار خارجی که درین امر دست قوی دارند، میریزد.

روز بین المللی ...

(ص اول)

بسیاری حقو ق آنـان تلف میشود، در حالیکه از لحظه ئی کـه کو د ك پا بعرصه و جود میگذارد حقوقی‌بوی تعلق میگیرد که جامعه مؤظف بـه تامین آنها ست، و همچنان مو ظف به‌حمایت از ایشان در ا ین‌ر ا ه مشکلاتی که مانع رشد جسمی،فکری اخلاقی واجتماعی‌آنان میگردد.ووظیفهٔ دولتها، سازمانها، اتحادیه ها وغیره است که از آنان حمایت وپشتیبانی نمایند، زیرا کودك مو جـود بست نارس واز حقوق خود مانند بز ر گ سالان نمیتواند دفاع نماید.

بدینجهت پس از جنگ جها نی دوم ساز مانهای دفاع از کو د ك در بعضی از نشور ها بو جـود آمـد وملل متحد نه اعلامیهٔ حقوق بشررا تصویب کرده بود، دراثر مبارزهٔ‌این سازمانها، تاگذیر، برای جلب توجـه بخصـوص دو لتها بـه کـود کان «اعلامیه حقوق طفل» رادرچهاردهمین اجلاس اسامبلهٔ عمومی خود درنوامبر سال ۱۹۵۹ تصویب نمودند، اما همانطوریکه اعـلا میهٔ حقـوق بشر ازطرف بسیاری از دو لتـها نقض گردیده، این اعلامیه نیـز بـد ست فرا مو شی سپرده شده است.

درسر لوحهٔ اعلامیهٔ حـقوق طفل گفته میشود که: «سلامت جسمی و فکری کودکان باید نخستین آرزوهای هر ملتـی باشـد» و سپس تاکـید میشود: طفل باید برخوردارازحمایت خاص بوده وتوسط قانون ووسا یل دیگری امکا نات و تسهیلات بر ای آنان فراهم گردد که از نظر جسمی، فکری، اخلاقی، روحـی واجتما عـی بصورت صحی و نو رمال در شرایط مساعد، آزادی و حترام بشخصیت طفل، رشد و پر ورش یابـند، اما در کشور ما کمترین توجهی بحا ل کودکان مبذول نمیگردد، قسمت‌اعظم اطفال ما از کر سنگی رنج میبر ند، عدم تغذیه کافی و سوء تغذیه ،مانع رشد فزیکی اطفال گردیده واز نظر فکری آنان را افسرده ساخته و به انحطاط میکشاند.

فرهنگ طبقانی مانع عمده پرورش فکری و روحی کود کان است،مطابق تصمیم سازمان فر هنگـی یو نسکو که‌درسال ۱۹۶۰ بعمل آمد و تما م جهان و بیسوادی را از زندگی‌ایشان بزداید وبالاخره از تمام آنچه تفاوت نژادی را بار مـی آورد کـود کان مصئوئ مانده، روح بیگناه ایشان و آیندهٔ آنها تیره و جریحه دارنگردد.

که باید سر خوش‌وشاد درس‌بخوانند وازحق تفریح واستراحت که بر ای پرورش آنهالازم‌است مستفیدگردند، باکار وزحمت آشنا میشوند، مزارع، کارگاه ها و بعضی از فا بـر یکات کشور عـرصهٔ استثمار بیر حما نهٔ کودکان خورد سال‌است کـه بجای تحصیل بفروش نیـروی کار خـود مجبور شده‌اند. صا حبان بعضی ا ز فابر یکات ازوجود کـودکان بطـور وحشیا نه ای بهره کشی مینما یند ودرعوض تادیهٔ دستمزد یکنفر کار گر بزرگ سال سه نفر کودك راا‌ستخدام وازهر یك کار یکنفر کارگر بزرگ‌را میگیرند، تا اینکه بمیرد ویا از کار بازماند، مثلا در فا بر یکات نسا جی پلخمری وکلیچهار یك تعدادزیادطفال کمتر از سن چـهـا ده کا ر ها ی مشقت باری را بامزد بخور و نمیر دوتادو نیم‌صدافغانی‌درماه‌انجام‌میدهند اکثر کودکان ما در آوان طفو لیت به خطرانی مواجه میگردنـد، تعداد ز یا دپشگاه ها، شیر خـوار گاه هـا وکود کستان ها فوق العاده محدود و بصورت نمونه و آنهم با و سایل و برو گرام تر بیتی ناقص و فقط برای خانواده های ثر وتمند جا معه میسراست.

حقوق اطفال‌بنابر تبعیضات‌نژادی، لسانی وغیره با مال میگردد واز ین حق‌مسلم ، که باید بزبان ما در ی خود تحصیل نمایند، محروم اند.

متا سفانه اکنون بجای اینکه بر ین دود ها بپیچیدند، هستند نیرو هائی که به در و گیردن خو شبه ها ی برومند زندگی کود کان مشغول اند. اما مبارزهٔ جستو رانهٔ همـه بـدران ومادران میتواند اینوضع را دگر گون سازد و سر نو شت غم انگیز کودکان راتغییر دهد. هیچ پدر و ما در ی نمیتواند ازین مسؤو لیت سنگیـن شانه خالی‌کند.مبارزه علیه‌تیره‌روزی کودکان‌بدون تزلزل باید ادامه یابد تاتمام کود کان با آزادی کامل،تمام امکانات پرورش جسمی و رو حی را دراختیـار داشته باشنـد، از تما م مزایای امنیت اجتماعی بـر خوردار شده ووسیلهٔ آموزش و تفریح برای آنان فراهم گردد، تعلیم و تر بیت اجباری و مجانی تمام ابر های تیرهٔ جهل و بیسوادی را از زندگی‌ایشان بزداید وبالاخره از تمام آنچه تفاوت نژادی را بار مـی آورد کـود کان مصئوئ مانده، روح بیگناه ایشان و آیندهٔ آنها تیره و جریحه دارنگردد.

ادامه نهضت کارگری در فابریکه نساجی گلبهار

خلق زحمتکش افغانستان بمنظور تامین حقوق‌وآزادی های دموکراتیك خود روز تاروز آگاهتر، هوشیارتر متشکل‌تر میشوند، در برابر ظلم و ستم به‌حرکت‌می آیند وپرچم‌مبارزات پر افتخارکاگری راعلیه استثمارگران برافراشته نگهمیدارند.

موج جنبش کارگری در فابریکه نساجی گلبهار عصر چهار شنبه ۱۵ جوزا ظهور کرد وتاساعت یك ونیم بعد از ظهرشانزده‌جوزا ادامه‌داشت.

کارگران فابریکه نساجی گلبهار به تعقیب این اعتصاب ومطالبات‌قبلی خود مجددا ساعت شش و نیم روز پنجشنبه در محلی بنام(نماز جای)در جوار فابریکه گلبهار اجتماع‌نمودند. خبر میر ساند: طلاب وشا گردان لیسه میر مسجدی و متوسطه‌دهبالی مربوط مرکز کابینسا بالتر تیب به کشیدندکه: «زنده‌باد اتحاد طبقه کـارگـر و دهـقان»، «پیـروز بـاد نهضت‌کارگری»، «مرده باد استثمار گران»، «مرده باد ارتجاع، استبداد، استعمار وامپر یالیسم» ، «پیروزباد جوانان آگاه وپیشتر و»، «متحد باد صفوف زرمندهٔ کارگران، دهقانان و روشنفکران» .

تظاهر شعار انـگیز و الهام بخش خلق کارگر تا ساعت یك وسی دقیقه بعد از ظهر پنجشنبه ادامه یـافت . کارگران ورو شنفکران زندگانی غم‌انگیز وفلاکت‌بارخودرا شرح‌میکردند. وبگانه راه نجات خود را در اتحـاد نیرو های‌ملی‌ودموکراتیك وترقیخواه جامعه اعلام میکردند .

کار گران پیوستند، گروه کار گران شاگردان رایاشور ونشاط بی نظیر استقبال کردند .

آمیختن این دو موج نیـرو مـند، دهقانان پراکنده رانیز‌به حرکت‌آورد وتظاهرات عظیمی در حوالی گلبهار ایجاد کردند .

سیل خروشان صفوف کارگران، دهقانان، پیشه‌وران وشاگردان‌بسوی باغ عمومی گلبهار سرازیر گردید.

خبرنال پرچم اطلا ع مید هد که شعار های عمده تظاهر کنندگـان را ضرورت همبستگی نیـرو مند طبقهٔ کارگر، دهقانان‌و روشنفکران تشکیل میداد .

کارگران‌در جریان تظاهر غریومی مبارزات مسالمت آمیز وقانونی‌زحمت کشان رابگیرند، ولی‌ازادهٔ نشکستنی خلق وواقعیت های عینی وسر سخت جامعه عکس آنرا تثبیت کرد .

خبر میر ساند: طلاب‌میر مسجدی کوشش کردند شاگر دان متو سطهٔ گلبهار را در اشتـراك به مظاهـره تشویق کنندولی‌ادارهٔ‌مکتب‌ازاشتراك طلاب‌مذکور جلو گیری بعمل آورد .

پرچم: اعتصاب‌واجتما عات‌باشکوه کارگران فداکار فابریکه نسا جـی گلبهار راکه‌بااتحاد دهقانان‌ستمدیده وشاگردان آگاه و مبارز لیسه میـر مسـجـدی، در کمـال همبستگـی و هماهنگی، بانظم آگاهانه برای تامین مطالبات شان صورت گرفته، به‌گرمی استقبال میکند وبه مبارزه خـویش در تاییدوپشتیبانی‌بیگیر ازین‌نهضت سالم وثمربخش جداً ادامه میدهد .

در پا یان این بحث مختصرمیتوان گفت که هر گاه حکومتهای‌افغانستان یك‌سیاست صحیح‌اقتصادی راتعقیب میکردند واگر نظامـی دمـو کر تیك وملی در کشور استقرار میدا شت ، از طریق حمایه و تشویق و بهبو د شرایط کار صنعتگران و پیشه وران شریف و زحمتکش و طن و تبد یل کارگاه های کهنه وقدیمی‌به کارگاه های جدید، ازین نا حیه کمك بزرگی بااستفاده‌از تجارب اندو خته شد ه ومهارت های هزا ران انسان مستعد وزحمتکش در امر شکو فا نی‌اقتصاد افغانستان صورت‌میگرفت، در حالیکه اکنون این گروه زحمتکش که ا زنظر منافع و مـو قف اجتماعـی دا رای خصلت ضد امپر یا لیستی و ضد استعـماری استند، د ر سرا شیب

در «ص۳»

پرچم

د افغانستان د ټک د موکراتیک ګډ وروڼو ګډ

د افغانستان د ټک د موکراتیک ګډ وروڼو ګډ

مطالبات کارگران شجاع سپین زر

و تظاهرات شاگردان دارالمعلمین و لیسهٔ شیر خان در کندز

خبر بال پرچم از کندز اطلاع میدهد که طلاب دارالمعلمین و شاگردان لیسهٔ شیرخان بخاطر پشتیبانی از جنبش کارگران بروز ۱۳ جوزا درخیابانهای شهر کندز دست بمظاهره زدند. شاگردان ضمن مظاهره تفاق افکنان بین صفوف طلاب را افشا کردند و بخاطر همبستگی و اتحاد شعار ها دادند.

خبربال می افزاید که تظاهرات شاگردان بروز ۱۲ جوزا نیز ادامه پیدا کرد. مظاهرات در روز دوم خود از طرف گروه بزرگی از زحمتکشان و اهالی شهر استقبال شد و بنمایندهٔ دهندگان عده‌ئی از مامورین رشوه‌ستان و سیمگران محلی را افشا نمودند. قرار معلوم پولیس و ژاندارم کندز که مظاهره را تحت مراقبت گرفته بودند، چهار تن از تظاهر کنندگان را خلاف قانون برای سه ساعت توقیف نمودند.

بدنبال این تظاهرات همهمه جنبش کارگران و مامورین پائین رتبه سپین زر ظاهر شد و کارگران بتدارک مقدمات یک اعتصاب پرداختند. و خواست های خود را بریاست سپین زر شرکت سپردند.

خبر میرساند که مقامات اداری سپین زر شرکت مجبور شدند که قبل ازمواجه شدن باعتصاب کارگران روی مطالبات ایشان بررای بحث وفیصله حاضر شوند. قرار معلوم بروز ۱۴ جوزا یک هیات شش نفری نمایندگان کار گران سپین زر شرکت جهت مقاصه با کارد رمایان شرکت بکابل مواصلت کرد. قرار اطلاع خبربال پرچم، نمایندگان این هیات مردان وفادار به همصنفان کارگر خویش، تطمیع ناپذیر، اما نگارو صدیق استند و بادلیری و تدبیر عمل میکنند. تاکنون که این خبر دودیت تحریر است، نتایج نهایی مذاکرات نمایندگان کارگران تاهنام صلاحیتدار شرکت سپین زر و کار فرمایان بدست نیامده است. مواد مطالبات کارگران سپین زر بقرار آتی است:

مقام محترم ریاست سپین زر شرکت:

شرایط عشت ساعت کار پرمشقت عقب ماشین های پراز گرد و خاک وشدت حرارت ووضع نکوبی قیمت اشیای از تراقی بر تنقیص معاشات و امتیازات مادی و معنوی و روحی وجسمی مایان قوس صعودی را می‌پیماید. ناگزیر است مواد ذیل را بعرض رسانیده توجه اولیای امور موسسه را یك بار دیگر در حال وزندگی خود معطوف سازیم.

۱- برای کارگرانی که کوپراتیف ندارند کوپراتیف داده شود. کوپراتیف جنس داده شود، اگر نقد داده میشود کمافی السابق مطابق قیمت روزبازار تادیه شود، نه به قسم ستندرد موجوده.

۲- کارگران فابریکه ذخیره خودرا بامفاد ازندرد شرکت تقاضا دارند. درعالم محرومیت ازکار تفاعد را حق مسلم خود میدانند.

۳- معاش کارگران بدون چوکات رتبه ازروی لیاقت وسابقه کارشان بادرنظر گرفتن حد اوسط مصرف یك فامیل هفت نفری تعیین گردد.

۴- روز های پنجشنبه در تمام دوایر دولتی و موسسات تصدی حاضری الی ۱۲ بجه بوده، اما درموسسه سپین زر حسب الخواهش کار فرمایان طبق دیگر روز عاشت ساعت کار است. باید این تعیین برداشته شده، روز های پنجشنبه حاضری الی ۱۲ بجه باشد.

۵- رخصتی تفریحی، ضروری ومریضی مجموعاً سالانه عقداد روز بوده ۲۰ روز از رخصتی ضروری روی کدام اسناد ودلیل برای کارکنان وکارگران موسسه منظور نمیشود؛

۶- در نظام نامه خود موسسه واضح است کسانیکه در طول سال از رخصتی خود استفاده نکرده بکار موسسه حاضر باشند، پول عوض آنرا بایدبه مدیریت ماموریت بیشنهاد نموده، امر حاصل وبه مستحقین آن بپردازند، اما نمی‌دانیم روی کدام علت این ماده که به نفع مایان است اجرا نمیشود؟

۷- مواد تولیدی موسسه از قبیل روغن، صابون، کنجاره، وبوستك که ازرنج ومشقت وبشتکار وعرق جبین کارکران عرض وجود میکند، باید به نرخ تمام شد موسسه درمقابل پول نقد به کارگران و کارکنان موسسه تادیه گردیده؛ سئالا نه یك مقدارتنبه مجلوق نیز طورستهمیه به نرخ تمام شدبه کارگران وکارکنان موسسه جهت رفع حوایج فامیلی‌شان درمقابل پول نقد تادیه شود.

۸- معاش بخشش بیلانس عزمبال دهندگان عده‌ئی ازمامورانرشوه‌ستان تادیه شود، نه بایدبه منفعت چند نفر شرکاء چند سال معطل گردد.

۹- یك امر مسلم است که قوه ومشقت اضافه تر کار بالای کارگران وکاتبان وغیره کارگران خورد پایه موسسه بوده، آمر پین شعبات ودستگاه ها جز عدابیت وفرمایش کاری ندارند. امادرحین تادیه وتقسیم فیصدی مفاد بیلانس، نفری فوق درهیچ قطاری نیامده، بازهم بنام برجسته، آمرین مذکور پول زیادی را میگیرند ودرراه تشریفاتی وتزئیناتی مصرف میکنند. کارگران وکارکنان خورد پایه جزالم وحسرت چیز ی نصیب نمیشوند.

تذکر: چون گزارش مربوط به مطالبات کارگران بروژهٔ پلخمری- شبرغان بعد ازترتیب صفحات پرچم بمارسیده درشمارهٔ آینده بطور مفصل نشر می‌شود.

اخراج غیر قانونی یکتن از متعلمات لیسه

شاهدخت بلقیس

اخیراً یکتعداد از متعلمات لیسهٔ شاهدخت بلقیس به اداره جریده اطلاع دادند که یکتن از شاگرد انصنف یازده لیسهٔ مذکور بدون کوچکترین دلیل قانونی به جرم داشتن ذهن روشن ونظریات انتقادی مخصوصاً نسبت به سوء اداره مکتب از لیسه خارج شده است.

این وضع غیر قانونی باعث تولید انزجار شدید متعلمات لیسه، مخصوصاً همصنفان وی گردیده وفضای عدم مصونیت واعتماد را نسبت به ادارهٔ لیسه ایجاد کرده است.

در حالیکه این رویه خلاف قانون وحود سرائهٔ مقام مدیریت لیسه مورد تقبیح قرار میگیرد، احساسات پاك وحق طلبانهٔ متعلمات لیسه در برابر این عمل نسبت به اخراج متعلمهٔ هم صنف شان جدا پشتیبانی میشود.

نشر دقیق وعوامل اخراج متعلمهٔ مذکور با جزئیات طرز العمل مدیریت لیسه در آینده به مطالعهٔ خوانندگان ارجمند تقدیم میشود.

کوچیانی که در رنج انتظار میسوزند

هفتهٔ گذشته چند تن از هموطنان کوچی ما، بنمایندگی چندین صد فامیل خانه بدوش، بادارهٔ پرچم روی آوردند وتقاضا کردند تاوضع رقتبار ایشانرا از راه جریده بهموطنان برسانیم.

همو طنان زحمتکش کوچی از بی‌نظمی، ستم وفساد بیروکراسی عمیقاً متزجر شده واز شیوهٔ نادرست بیروکراتان فاسد و متنفذین کوچی و محلی که مؤیدین این شیوهٔ استند فریاد میکشید ند. خواست این آوارگان بیابانگرد که نه در زندگی سایه‌ئی دارند ونه درمرگ گورستانی درین نکات خلاصه میشود: زمین، خانه، معارف، صحت.

این گروه از هفت سال باینطرف در ز یر نام «ناقلین» برای تملك یك قطعه زمین که از آن امرارزندگی کنند، انتظار کشیده اند. انتظار هفت ساله آنهم برای خلقیکه بجز آسمان سقفی ندارند!

بیروکراتها، منتظرین کوچی هارا در ین هفت سال بوعدهٔ (فردا) فردایکه هنوزازمادرزمان نزاده است، فریفته اند.

پرچم: به بیروکراتان فاسد تذکر میدهد که: اینان فرزندان وطن اند وفردا، فردایکه طالبان ومفسدان را دربرابر عدالت وباز پرس قراردهد، رسیدنی است. در انجام توجه زحمتکشان کوچی را درهمین شماره به بیانیهٔ پارلمانی تباغلی فیضان وکیل رودات نیگرهار، عضو فریکسیون دموکراتیك خلق معطوف میدارد. دموکراتیك خلق درهرمکان ودرهرزمان ممکن، ازحقوق زحمتکشان کوچی دفاع میکند واین دفاع را جز و جدایی ناپذیر وظائف عاجل خود میداند.

فریاد های زحمتکشان ولایت تخار

خبر نگار پرچم ازولسوالی جاه آب ولایت تخار اطلاع میدهد که ۲۳ کارگر مزدور معدن طلای (نورابه) واقع ولسوالی چاه آب بدون هو جیات قانونی خلاف مادهٔ ۲۶ قانون اساسی کشور چندان لت وکوب دیده اند که احتمال عیبی شدن عده‌ای از ایشان بوجود آمده است.

درتفسیر خبر نوشته شده است که کارگران طلابصورت روزمزد، درمعدن (نورابه) مصروف کار بودندودرمقابل روزانه ۲۵ افغانی مزد میکوفتند. با فرا رسیدن روز های جوزا که موسم غله ودرو است وروز مزد کارگران درمزارع علاوه از ماکولات روزانه به جهل افغانی بالغ میشود. روی این علت کارگران طلاازکار فرمایان خود تقاضا ی مزد بیشتر کردند ودرغیر آن تقاضای ترك خدمت نمودند. این تقاضا باعث برافروختگی واشتعال کار فرمایان و قانون شکن وخود سر شده کارگران بی‌دفاع را روز ۶ جوزا بهمدستی ولسوال جاه آب چنان لت وکوب کرده اند که دریا ودست چندین تن ایشان شکستگی‌ها یی پدید شده است.

خبر میرساند که کارگران مذکور را بعد از لت وکوب توسط موتر معدن به محبس ولسوالی انتقال داده اند وعده ای ازایشانرا بزولانه و ولجك کشیده اند. خبر ازجملهٔ این کارگران اسماء (ایوب ولد نیاز محمد، امیر ولد تقای مراد، بابای و لد رجب، محمدصفر ولد نوروز ساکنان قریهٔ سمنی) را قید کرده است. خبر می‌افزاید که از طرف و لسوالی به قریه داران توصیه شده است تا جلو عرض و داد مجروحین ووابستگان شانرا به مقامات بالاتر دولت بگیرند.

پرچم: این روش ستمگرانهٔ بروکراتان پیرچم را جدا تقبیح نموده واز تمنیات کارگران بی‌دفاع وحرمت ایشان جدا دفاع میکند.

اعتصاب کارگران رزمندهٔ فابریکه های

حجاری و نجاری در برابر استثمار و روبهٔ ظالمانهٔ کار فرمایان المان غرب

کار گران مبارز فا بر یکه حجاری وبتون بروز چهار شنبه ۱۵ جو زا وبدنبال اجتما عات قبلی، بغرض تامین حقوق صنفی خویش، ازجملهٔ اجرای رخصتیهایکه از هفت سا لپایین طرف بطو ر ظالمانه برای کارگران مذکور داده نشده، در صحن فابریکه اجتماع نموده بودند. کارگران ازطرف پولیس وژاندارم احاطه شده بودند واداره فابریکه برای بر اورده شدن این خوا ست آنان تقا ضای مهلت چهار ماهه داشت واما ایشان فریاد میزدند: «ما نمیخوا هیم... شماخارجی استید، ما را فریب میدهید وبااستفاده از فقدان قانون مصو نیت کارمارا بتدریج از فا بر یکه تصفیه مینمائید و...»

فریاد های حق خواهی و غریوکار گران مصمم، فابریکه داران المان غربی رابه اضطراب و تلاش واداشت ونمایندگان وزارت معادن وصنا یع را بحضور کارگران حاضر کردند. آنان یادداشت کارگران رامبنی برمطالبات صنفی و قانونی شا ن اخذ و بر ی جواب به آن تا امروز مهلت گرفتند.

کار گران در یاد داشت خودخواسته اند تا: محرو میت کار گران ازحق رخصتیهای قانونی مر نفع شود وعلاوه براجرای استحقاق غصب شده آنان در ۷ سال گذشته، در اینده نیز کار گران حق داشته باشند درموقع ضرو رت از رخصتیهای خویش طبق قانون استفاده نما یند.

بیمه صحی اصلاح شود، نان چا شت برای آنان منظور گردد، و سایل حمل ونقل از خانه ها نشان بفابریکه واز انجا تامحل سکو نت برای ایشان تهیه گردد. لباس کار برای آنا ن داده شود، معا شات شان که تا کنون باساس روزمزد اجرامیکردد وروز های رخصتی را از معاش محروم مند، بطور ماهوار اجرا گردد ومعاش روزپنجشنبه که تاحال نیمروزه داده میشد، با ید بوره داده شود ودهمچنان درمعاشات شان برمبنای اصل لیاقت و سا بقهٔ کا ر درجه بندی و افزایش بعمل آید وبالاخره مصونیت کار تامین گر دد وتعهد شود تا اخراجهای خودسرانه کارگران از کار بدون دلیل قا نونی صورت نگیرد.

بدنبال این حادثه دار گران رز مندهٔ فابریکه نجاری هوجنیب نیزاجتماعی تشکیل داده وعین مطالبات رامقامات مسؤول سپردند که برای بر آوردن آن نیز تاامروز مهلت گرفته شد ه.

پرچم: خواستهای قانونی کارگران فابریکه حجاری وبتون و نجاری کابل را که از طرف انحصارات المان غرب وبه نفع آنان بطور بیرحمانه استثمار میشو ند مورد تائید قرار داده ومسؤولیت عواقب نا مطلوب اینگونه خود سری های نما یند گان انحصارات سر مایه داری المان را متوجه مقا ماتی میداند که به چنین سود جویان بین المللی در استثمار کار گران شریف افغانی و سیعا میدان داده اند.

دپښتونستانیو محصلانو او شاگردانو

ستر کنفرانس

په پښتونستان کی دوروسپو ملی او سیاسی نهضتونو دپښتو نو ترتاثیر لاندی، په کابل کی د پښتونستانیو محصلانو او شاگردانو د محکمیتی فیصلی سره سم دجوزا په ۱۷ نیټه دخوشحال خان په درسی وداني کی یوستر کنفرانس جوړ شوی و.

پدی کنفرانس کی د پښتنو دزړور او خوږدلی ملت دغرنیو قبایلو دنوی اولزمی نسل نمایندگانو، وینا وی کولی او خپل اشعار یی لوستل. هغه ویناوی چه پدی کنفرانس کی وشوی په کلی توگه پی ضد استعماری او ضد فیوډالی خصلت ښود. زلمیانو د پښتونستان په هکله هغه روز اوبی حرکته سیاست وغانده چه دزړو طبقاتو له خوا پدی موږدگی تراوسه بوری تعقیب شوی. زلمیانو بوخپل بیا دپښتونستان دستر لار ښوونکی باچاخان ستر رول یادته اود موقتی حکومت ضرورت یی په کلکه تاییدکړ.

د پښتونستانیو زلمیانو تحلیلونه او خبرې دپښتونستان له باب خورا علمی، زړی او وطپالونکی وی. دوی د افغانستان او پښتونستان د ملی آزادی پخښو لکو نهضتونو منطقی روابط په توگه کړل او هغه بی‌په اوږو هیوادونو کی بوډل لازم او ملزوم وبلل.

پرچم: دپښتونستان دزلمی نسل آنرابایدبه مدیریت ماموریز پیشنهاد نموده، امر حاصل وبه مستحقین آن بپردازند، اما نمی‌دانیم روی کدام علت این ماده که به نفع مایان است اجرا نمیشود؟

۷- مواد تولیدی موسسه از قبیل روغن، صابون، کنجاره، وبوستك که ازرنج ومشقت وبشتکار وعرق جبین کارکران عرض وجود میکند، باید به نرخ تمام شد موسسه درمقابل پول نقد به کارگران و کارکنان موسسه تادیه گردیده؛ سئالا نه یك مقدارتنبه مجلوق نیز طورستهمیه به نرخ تمام شدبه کارگران وکارکنان موسسه جهت رفع حوایج فامیلی‌شان درمقابل پول نقد تادیه شود.

۸- معاش بخشش بیلانس عزمبال دهندگان عده‌ئی ازمامورانرشوه‌ستان تادیه شود، نه بایدبه منفعت چند نفر شرکاء چند سال معطل گردد.

۹- یك امر مسلم است که قوه ومشقت اضافه تر کار بالای کارگران وکاتبان وغیره کارگران خورد پایه موسسه بوده، آمر پین شعبات ودستگاه ها جز عدابیت وفرمایش کاری ندارند. امادرحین تادیه وتقسیم فیصدی مفاد بیلانس، نفری فوق درهیچ قطاری نیامده، بازهم بنام برجسته، آمرین مذکور پول زیادی را میگیرند ودرراه تشریفاتی وتزئیناتی مصرف میکنند. کارگران وکارکنان خورد پایه جزالم وحسرت چیز ی نصیب نمیشوند.

تذکر: چون گزارش مربوط به مطالبات کارگران بروژهٔ پلخمری- شبرغان بعد ازترتیب صفحات پرچم بمارسیده درشمارهٔ آینده بطور مفصل نشر می‌شود.

پایان اعتصاب کارگران مطبعهٔ فرانکلن

با نمایندگی استعمار فرهنگی امریکا در کابل

پیوست باعتصاب ۸ جوزای خود کارگران آگاه و با شهامت مطبعهٔ فرانکلین بروز ۱۴ جوزا مجدداً دست باعتصاب زدند. علت اعتصاب مجدد آن بود که مقامات مطبعهٔ فرانکلین بوعده هایکه در مینکت ۸ جوزا بکارگران داده بودومادرشمارهٔ گذشته آنرا نشر کردیم، در مواد اساسی عمل نکرد وبقسمت عمدهٔ خواستهای قانونی و اقتصادی کارگران جواب رد داد.

کارگران مطبعهٔ فرانکلین بااستواری درصحن فابریکه به مینتك واعتصاب خود ادامه دادند و در بیانیه ها وشعار های خود ما هیت ارتجاع واستعمار را افشا کرده واز حقوق عادلانه خودبدفاع و توضیح پرداختند. بالاخره رئیس موسسه در اثر فشار کارگران در محضرایشان حاضرشده و وادار به مذاکره شد.

قرار اطلاعات بعد ی نمایندگان منتخب کار گران بروز ۱۵ جوزا باوزارت معارف داخل مفاهمه شده واصرار ورزیدند که بدون تحصیل مطالبات خود دست از اعتصا ب نخواهند کشید. اطلاع میرساند که در نتیجه وزارت معارف با اکثر خواست های کارگران موافقت کرد وبوعدهٔ تطبیق آنرا بکارگران دا د.

اعتصاب کارگران زحمتکش مطبعهٔ فرانکلین بروز ۱۶ جوزا موفقانه خاتمه یافت.

اعتصاب آگاهانهٔ کار گران مطبعهٔ فرانکلین نشانداد که بابیکیری، منطق و استواری و بد و ن راه دادن به ماجراجوئی وتفاق افکنی درمیان خویش میتوان ارتجاع را قدم بقدم وادار بعقب نشینی کرد و مبارزه در راه برآوردن خواستهای عادلانه خود را پیش برد.

۱۳- فراریکه شنیده میشود پول خدمتی نظر بفیصلهٔ شرکت خودسرانه بوده، کدام اسناد اصولی موجود نیست. باید طبق اصول اجرا شود.

۱۴- درموسم تابستان ساعات کار دردیگر دوایر دولتی وموسسات تصدی تاساعت دو می باشد، اما درموسسه سپین زر بازهم تاساعت پنج عصر دوام دارد، باید در ین موضوع اقدام جدی شود.

۱۵- درحصه تر فیعات مامورین پائین رتبه ومامورین قبر که از اول سال ۱۳۴۶ تاحال مستحق ترفیع نشده و درین قسمت سهل انگاری زیاد شده باید مقامات صلاحیت دار موسسه جدا متوجه شوند.

قرار شرح فوق تکالیف ومشکلات خود هارا در قید (۱۵) ماده فوق به مقام ذیصلاح موسسه سپین زر بعرض رسانیده جواب مثبت وبامنفی مدلل ومنطقی آنرا سریعاً طالبیم.»

باید این موضوع نیز جدا درنظر گرفته شود.

۱۰- بیمه صحی قسمیکه سپین زر معیار گذاشته قانونی نبوده. مریض باید به تناسب مریضی طبق نظریه دوکتور معالجه وتداوی شود تصدیق وزارت صحیه درین جا ارزش قانونی ندارد لطفاً واضح سازید. ارزش آن روی کدام اسناد ازبین رفته؟

۱۱- اکثر کار گران و کارکنان بی‌وسیله خانه بدوش بوده، ازمعاش ششصد افغانی، سه صد افغانی آنرا کرایه خانه می‌بردازند. شرکت جدا دراین مورد اقدام خواهدکرد یااینکه خانه برای آنها ویااینکه کرایه خانه که ازسه صد افغانی کمتر نباشد داده شود.

۱۲- فراریکه در نظامنامه شرکت درج است که حد اقل قرار داد شش ماه بوده وحد اکثر آن دوسال شما روی کدام اسنا د سه ساله قرار داد می‌کنید؟

اعتصاب شاگردان نیوونځی صنایع

دوام دارد

اعتصاب شاگردان نیو ونځی صنایع همچنان ادامه دارد وتاکنون مقا مات مسؤول وزارت معارف نتوانسته اند به‌خواستهای قانونی متعلمان نیوونځی مذکور جواب قناعت بخش بد هند. طوریکه اطلاع گرفته ایم شا گردان مذکور بستر های لیلیه را ازخوابگاهای شبانه برون ریخته اند وخود شبهارا در فضای آزاد وبدون بستر بسر میبرند، معهذا به مطالبات شان توجه قانونی نمیشود.

تقاضای پوهنځیهای حقوق و تعلیم وتربیه و دارالمعلمین عالی

محصلان پو هنځیها ی حقوق و تعلیم و تر بیه، اکادمی تربیه معلمین و نیو و نځی دارالمعلمین عالی تقاضا دارند تا امکانات ادامهٔ تحصیلات عا لیتر برای ایشان مهیا شود. دانش آموزان مذکور توقعات خود را درین ز مینه به وزارت معارف وزباست پو هنتون ارائه کرده و شدیداً منتظر جواب قانونی به آن می‌باشند.

(دلمړی مخ پاتی)

د پښتونستان ...

زیاتیدو کی ترقی شویده، اول بوه محکمه وه، سرك هغی سره و، ریل هغی سره و، بنگلی هغی سره وی بجلی هغی سره وه، نن چه کوری هر یوه خانله کا ردی، چه ورشی، سراکونه مو وکوری، پخله وزیران خو هوایی جازونو کې ځی راځی او ممبران عاجزان خو کرم ندی.

(نوریبا)

تصحیح وتذکر ضروری

در سر مقا لهٔ شما رهٔ گذشته، درسطر پنجم ستون اول صفحهٔ اول کلمه (مؤقفیت) به (موقعیت) ودهمچنان درسطر ۳۱ همین ستون تر کیب (بصحنه سازیهای دمو کراتیك) به (بصحنه سازیهای به اصطلاح «دمو کراسی») تصحیح شود.

وهمچنان تذکر داده می‌شود که قسمت اخیر داستان (جولیوس فوچیك) نسبت تراکم مضامین درشماره آینده تقدیم می‌شود.

پرچم

هره دوشنبه خپرېږی

دتاسیس کال: ۱۳۴۶ (کب)

دامتیاز خاوند او مسؤول مدیر: سلیمان (لائق)

آدرس: غوثی مارکیټ محمد جانخان واټ کابل، افغانستان

اشتراك

په مرکزی دکال ۱۰۰ ـ افغانی

په ولایاتو او پښتو نستان کی دکال ۱۱۰ ـ افغانی

له هیوادنه دباندی دکال ۱۰ ـ دالره یوه ګڼه ۲ ـ افغانی

دولتی مطبعه